

Keuzedeel mbo

Voeding & hospitality in zorg en welzijn

gekoppeld aan één of
meerdere kwalificaties mbo

Code

K1137

Penvoerder: Sectorkamer zorg, welzijn en sport
Gevalideerd door: Sectorkamer Zorg, welzijn en sport
Op: 09-09-2019

1. Algemene informatie

D1: Voeding & hospitality in zorg en welzijn

Studielast

240

Beroepsvereisten

Nee

Certificaten

Ja

Scholingsbehoefte/landelijke herkenbaarheid

Binnen de sector zorg en welzijn wordt voeding – naast bijvoorbeeld medicatie – steeds meer een onderdeel van de behandeling/het behandelplan. Het belang van voeding en de invloed die voeding heeft op het welzijn en herstel van mensen wordt steeds meer erkend. Dit zorgt voor een toenemende behoefte aan verbreding van kennis over voeding en hospitality voor werkenden binnen een zorgomgeving. Na afronding van dit keuzedeel zijn (zittende) medewerkers die werkzaam zijn als helpende zorg en welzijn, medewerker facilitaire dienstverlening (niveau 2) of als verzorgende IG breder inzetbaar om zorgvragers te informeren en adviseren op het gebied van voeding.

Ingangsdatum certificaat

22-01-2020

Gekoppeld aan kwalificatie(s)

Zie bijlage op www.s-bb.nl/kwalificatiedossiers

Toelichting

Dit keuzedeel is gericht op medewerkers in zorg- en welzijnsinstellingen die als taak hebben om zorgvragers te informeren en adviseren over voeding, zorgvragers maaltijden en dranken gastvrij te serveren en hen daarbij eventueel te ondersteunen.

Relevantie van het keuzedeel

Binnen de sector zorg en welzijn wordt voeding - naast bijvoorbeeld medicatie - steeds meer een onderdeel van de behandeling/het behandelplan. Het belang van voeding wordt steeds meer erkend, bijvoorbeeld bij het ondergaan van een operatie, bij het herstel en bij het sterk(er) naar huis gaan. Voeding is van invloed op het welzijn van mensen. Er is behoefte aan beginnend beroepsbeoefenaars die specifieke kennis en kunde hebben met betrekking tot voeding.

Beschrijving van het keuzedeel

De beginnend beroepsbeoefenaar leert via dit keuzedeel voedingswensen en -gewoonten van zorgvragers te inventariseren, hen te informeren en adviseren op het gebied van voeding, maaltijden en dranken en hen gastvrij te serveren. De beginnend beroepsbeoefenaar heeft kennis van (gezonde) voeding en de relatie hiervan met het herstel en welzijn van de zorgvrager. Hij heeft basiskennis van ziektebeelden en de hierbij passende voeding. Hij bespreekt met de zorgvrager zijn achtergronden en voedingswensen en houdt hier rekening mee. Hij serveert maaltijden en dranken en biedt volgens afspraak ondersteuning bij het nuttigen van de maaltijd en bij het drinken. De beginnend beroepsbeoefenaar is gastvrij. Hij signaleert, rapporteert en houdt patiëntgegevens bij met betrekking tot eten en drinken.

* Waar in dit keuzedeel 'hij' of 'hem' staat, kan ook 'zij' of 'haar' gelezen worden.

Branchevereisten

Nee

Aard van keuzedeel

Verbredend

Verdiepend

2. Uitwerking

D1-K1: Bieden van ondersteuning met betrekking tot voeding

Complexiteit

De beginnend beroepsbeoefenaar voert dienstverlenende taken uit volgens standaardprocedures en/of gemaakte afspraken. De complexiteit van de werkzaamheden wordt mede bepaald door het contact met de zorgvragers. De beginnend beroepsbeoefenaar is steeds alert op veranderingen die zich voordoen en weet wanneer hij een collega moet inschakelen. De beginnend beroepsbeoefenaar beschikt over basiskennis en vaardigheden voor de uitvoering van de werkzaamheden. De context waar hij de werkzaamheden uitvoert is overwegend stabiel. Als de situatie minder stabiel is en als er onvoorziene situaties optreden, dan moet/kan hij ondersteuning vragen aan een collega en/of leidinggevende.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar werkt onder verantwoordelijkheid van de leidinggevende. Hij kan eventueel ondersteunend aan een diëtist werken. Binnen een afgebakend takenpakket werkt hij zelfstandig. Hij is verantwoordelijk voor de kwaliteit en het tijdig uitvoeren van de eigen werkzaamheden.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- heeft basiskennis van zorgdossiers in relatie tot zijn werkzaamheden
- heeft basiskennis van gezonde voeding
- heeft basiskennis van voeding in relatie tot ziektebeelden (zoals hart- en vaatziekten, nierziekten)
- heeft kennis van doelgroepen in relatie tot zijn werkzaamheden
- heeft kennis van de meest voorkomende diëten in relatie tot zijn werkzaamheden
- heeft basiskennis van voedsel, dranken en ingrediënten
- heeft basiskennis van allergenen
- heeft basiskennis van specifieke voedingsgewoonten (zoals vanuit religie, cultuur, principe)
- heeft basiskennis van meetinstrumenten met betrekking tot eet- en drinkgedrag
- heeft basiskennis van slikgedrag
- heeft basiskennis van administratieve systemen rondom voeding en patiëntenzorg
- heeft basiskennis van serveertechnieken

- kan maaltijden en dranken gastvrij uitserveren
- kan inspelen op de toestand van de zorgvrager (zoals bij afasie, dementie, delier)
- kan gesprekstechnieken toepassen in relatie tot zijn werkzaamheden
- kan adviesvaardigheden toepassen in relatie tot zijn werkzaamheden
- kan werken volgens procedures en richtlijnen, zoals de HACCP

D1-K1-W1: Inventariseert voedingswensen en -gewoonten van de zorgvrager

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar gaat in gesprek met de zorgvrager (en eventueel een naaste/mantelzorger) om de voedingswensen, -gewoonten en voedingswijze van de zorgvrager te achterhalen en te begrijpen. Hij stemt zijn taalgebruik en communicatie af op de (mogelijkheden van de) zorgvrager. De beginnend beroepsbeoefenaar signaleert bijzonderheden en registreert gegevens en afspraken met de zorgvrager volgens protocol/afpraak.

Resultaat

De wensen en gewoonten van de zorgvrager op het gebied van voeding zijn geïnventariseerd en vastgelegd. Het zorgdossier en eventueel een diëtist zijn geraadpleegd. Bijzonderheden zijn gesignaleerd en doorgegeven.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- verzamelt zorgvuldig informatie over de voedingswensen, -gewoonten en voedingswijze van de zorgvrager;
- neemt voldoende tijd om te luisteren en na te denken over wat anderen te zeggen hebben;
- stemt zijn taalgebruik en communicatie adequaat af op de zorgvrager;
- deelt effectief kennis, ervaring en inzichten met anderen.

D1-K1-W1: Inventariseert voedingswensen en -gewoonten van de zorgvrager

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten, Aandacht en begrip tonen

D1-K1-W2: Informeert en adviseert de zorgvrager met betrekking tot voeding

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar raadpleegt het zorgdossier en eventueel een diëtist om zich een beeld te vormen van de (voedings)situatie en het ziektebeeld van de zorgvrager. Hij informeert en adviseert de zorgvrager over voeding en bij het maken van keuzes voor maaltijden en dranken. Hij stemt zijn taalgebruik en communicatie af op de (mogelijkheden van de) zorgvrager. Hij checkt of de zorgvrager de informatie en/of het advies heeft begrepen. Hij voorziet de zorgvrager van keuzemogelijkheden, extra tips en suggesties en helpt eventueel bij het maken van keuzes. De beginnend beroepsbeoefenaar signaleert bijzonderheden en eventuele weerstanden bij de zorgvrager met betrekking tot eten en drinken en geeft deze informatie volgens afspraak door.

Resultaat

De beginnend beroepsbeoefenaar heeft de zorgvrager informatie en advies gegeven over voeding, maaltijden en dranken en heeft indien nodig de zorgvrager geholpen bij het maken van keuzes. Bijzonderheden zijn gesignaleerd en doorgegeven.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- geeft duidelijk de voor- en nadelen aan van bepaalde keuzes met betrekking tot maaltijden en dranken;
- adviseert met overtuiging;
- draagt de eigen kennis en expertise op begrijpelijke wijze aan anderen over;
- bekijkt nauwkeurig de wensen van de zorgvrager in relatie tot de mogelijkheden.

De onderliggende competenties zijn: Begeleiden, Vakdeskundigheid toepassen, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten

D1-K1-W3: Maakt maaltijden en dranken gereed voor de zorgvrager

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar stemt maaltijden en dranken af op de situatie van de zorgvrager, zijn wensen en behoeften en op een eventueel dieet. De beginnend beroepsbeoefenaar controleert eventueel aangeleverde maaltijden en dranken en maakt maaltijden en dranken gereed voor uitserveren aan de zorgvrager.

Resultaat

Maaltijden en dranken voor de zorgvrager zijn gereed gemaakt en gecontroleerd voor uitserveren.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- maakt verantwoord gebruik van voedingsmiddelen en materialen;
- controleert zorgvuldig aangeleverde maaltijden en dranken;
- garandeert actief beschikbaarheid van essentiële middelen;
- volgt secuur instructies en aanwijzingen (zowel mondeling als schriftelijk) op;
- voert het werk zo ordelijk mogelijk uit.

De onderliggende competenties zijn: Materialen en middelen inzetten, Instructies en procedures opvolgen, Vakdeskundigheid toepassen

D1-K1-W4: Serveert maaltijden en dranken aan de zorgvrager

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar serveert maaltijden en dranken aan de zorgvrager en controleert daarbij of de maaltijden en dranken bedoeld zijn voor de zorgvrager. Wanneer er bezoekers aanwezig zijn, dan biedt de beginnend beroepsbeoefenaar ook

D1-K1-W4: Serveert maaltijden en dranken aan de zorgvrager

hen iets te drinken of eten aan. De beginnend beroepsbeoefenaar biedt waar nodig en volgens afspraak ondersteuning bij het nuttigen van de maaltijd. Hij signaleert en rapporteert bijzonderheden en houdt patiëntgegevens bij met betrekking tot de inname van eten en drinken.

Resultaat

De beginnend beroepsbeoefenaar heeft maaltijden en dranken geserveerd aan de zorgvrager en eventueel aan het bezoek. Hij heeft gecontroleerd of de maaltijden en dranken bedoeld zijn voor de zorgvrager. Indien nodig is de zorgvrager volgens afspraak ondersteund bij het eten/drinken. Inname is geregistreerd en bijzonderheden zijn gesignaleerd en doorgegeven.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- controleert zorgvuldig of maaltijden en dranken bedoeld zijn voor de zorgvrager;
- let goed op het welzijn van anderen;
- geeft de zorgvrager effectief een op de persoon gerichte dienstverlening;
- herkent tijdig wanneer de zorgvrager hulp nodig heeft en biedt de nodige ondersteuning;
- houdt zich consequent aan voorgeschreven (werk)procedures en/of afspraken (zoals bij slikproblemen);
- signaleert en rapporteert nauwkeurig bijzonderheden met betrekking tot de inname van eten en drinken.

De onderliggende competenties zijn: Aandacht en begrip tonen, Instructies en procedures opvolgen, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten, Formuleren en rapporteren